

SOLTÄNK I PLANERINGEN AV HÅLLBARA KVARTER

2020-09-01

Av: IQ Samhällsbyggnad

I den framtida staden ses solen som en självklar energikälla. För att ta tillvara på solens energi i en stad är byggnaderna centrala, men även torg, parker och uteplatser blir viktiga platser för att använda solenergin. Sverige deltar i ett internationellt forskningsprojekt för att öka kunskapen kring planering av solenergi i stadsdelar och kvarter. I projektet ingår även att ta fram förbättrade metoder och rutiner för solenergiplanering, som kan underlätta för berörda aktörer.

En smart planering av solenergi innebär att man möjliggör produktion av både förnybar el och värme och samtidigt ser till att man får goda dagsljusförhållanden.

– För att man ska lyckas med att ta tillvara på solen på ett riktigt bra sätt visar tidigare forskning att man behöver få in soltänket tidigt i planeringen, men arkitekter och stadsplanerare har inte alltid rätt verktyg och kunskap för att ta riktiga beslut kring detta, berättar Maria Wall, universitetslektor vid Lunds universitet.

– Om man tar beslut som leder till dåliga förutsättningar för att ta vara på solenergin i en stadsdel eller ett kvarter, så är det beslut som påverkar området under väldigt många år framöver. Det är därför angeläget att de som planerar staden får rätt verktyg, säger Maria Wall vidare.

IEAs (International Energy Agency) projekt "Task 63 Solar Neighborhood Planning" har fokus på solenergi på kvartersnivå, vilket för svenska förhållanden motsvarar nivån av en detaljplan. I projektet deltar forskare från cirka tio länder. Målsättningen med projektet är att driva på utvecklingen inom strategisk planering och användning av solenergi med fokus på kvartersnivå i befintliga och nya områden.

Projektet ingår även i E2B2 som är det största forsknings- och innovationsprogrammet hittills inom området energieffektivt byggande och boende. De svenska forskarna kommer främst att arbeta med att utveckla en metodik för olika koncept och strategier för solenergi på kvartersnivå. Arbetet kommer huvudsakligen att genomföras av en doktorand vid Lunds universitet tillsammans med kollegorna Maria Wall, projektledare för hela Task 63, samt Jouri Kanters som är delprojektledare och biträdande universitetslektor.

– Det handlar om att dokumentera hur man i de deltagande länderna arbetar med solenergi i sitt planeringsarbete för städer och därefter utveckla dessa metoder och verktyg. Metoderna och verktygen kommer sedan att testas i verkliga områden i Malmö stad, vilket möjliggör en dialog om vad som kan förbättras ytterligare, säger Maria Wall.

Att få med solenergiarbetet tidigt i planeringsarbetet är av största vikt för att kunna utnyttja solenergin på bästa sätt. Det behöver dock inte innebära att man genomför installationerna redan från början påpekar Maria Wall.

– Det viktigaste är att det finns rätt förutsättningar. Om man planerar för solenergi från början finns många synergieffekter som man kan utnyttja framöver, som exempelvis optimala förhållanden för att ta vara på energi till att klara krav för

dagsljus.

– Om man däremot inte ser till hela området potential, finns risk att man gör lösningar som exempelvis är väldigt bra för en fastighet, men som motverkar en solenergisatsning på en grannfastighet. Helhetssynen och att det sker i tidigt skede är därför centralt för att få till riktigt hållbara lösningar, avslutar Maria Wall.

Projektet "Planering och verktyg för solenergi i hållbara kvarter" pågår till och med den sista december 2021.

Text: Ann-Sofie Borglund på uppdrag av IQ Samhällsbyggnad